

Петро ТАЛАНЧУК

Інструкція №36 під час роботи з дезінфекційними хімічними засобами

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці під час роботи з дезінфекційними хімічними засобами (далі — Інструкція) передбачає проведення заходів для запобігання небезпеці, пов'язаній із особливостями цього виду роботи у відповідному структурному підрозділі, та встановлює вимоги до працівників, які працюють із дезінфекційними хімічними засобами.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.

1.3. Хімічні дезінфекційні засоби — це речовини, які застосовують для приготування дезінфекційних розчинів для оброблення різних предметів, щоб знищити збудники інфекційних хвороб у середовищі життєдіяльності людини.

Дезінфекційні засоби — небезпечні та отруйні речовини, які під час контакту зі шкірою, очима, органами дихання чи травлення можуть спричиняти опіки, отруєння, інші uszkodження і травми, тому під час їх використання слід дотримувати вимог безпеки.

1.4. Під час роботи застосовують дезінфекційні засоби, дозволені МОЗ.

1.5. Працівники, які працюють із дезінфекційними хімічними засобами, зобов'язані:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку;
- знати властивості дезінфекційних засобів та їх дію на організм людини;
- вміти користуватися засобами індивідуального та колективного захисту;
- пройти інструктаж відповідно до інструкції з надання долікарської допомоги та мати навички надання такої допомоги потерпілому залежно від отриманої травми, отруєння тощо;
- пройти інструктаж із пожежної безпеки, знати, де розташовані первинні засоби пожежогасіння, вміти ними користуватися;
- дотримувати правил особистої гігієни, їсти в передбачених для цього місцях, утримувати в порядку робоче місце.

1.6. Працівників допускають до роботи після вступного, первинного інструктажів на робочому місці, перевірки знань з охорони праці. Повторний інструктаж проводять раз на три місяці.

Позаплановий інструктаж проводять під час введення в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів із охорони праці та в разі внесення змін та доповнень до них; під час зміни технологічного процесу, заміни або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших чинників, що впливають на стан охорони праці; за порушень працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо; під час перерв у роботі працівника більш ніж на 30 календарних днів.

Результати інструктажу заносять до Журналу реєстрації інструктажів із питань охорони праці на робочому місці. У журналі після проходження інструктажу має бути підпис особи, яка проводить інструктаж, та працівника.

1.7. До роботи з дезінфекційними засобами допускають осіб, які пройшли у встановленому порядку попередні та періодичні обов'язкові медичні огляди.

1.8. До роботи з дезінфекційними засобами не допускають осіб віком до 18 років, вагітних, жінок-годувальниць, осіб, які мають медичні протипоказання або не пройшли відповідний інструктаж із охорони праці, пожежної безпеки.

1.9. Не допускають до роботи осіб, які порушили правила, норми та інструкції з охорони праці (пожежної безпеки, виробничої санітарії).

1.10. Заборонено виконувати роботу на несправному обладнанні.

1.11. Усі роботи, пов'язані з дезінфекційними засобами (фасування, приготування розчинів тощо), проводять у спецодязі (халат, хустка), обов'язково використовують засоби індивідуального захисту (респіратор, гумові рукавички, герметичні окуляри).

1.12. До роботи з дезінфекційними засобами не допускають осіб, які не мають засобів індивідуального захисту.

1.13. Усі роботи, пов'язані з приготуванням дезінфекційних розчинів, проводять у спеціально обладнаному, добре провітрюваному приміщенні, забезпеченому проточною питною водою, каналізацією, аптечкою першої медичної допомоги.

Утилізують дезінфекційні засоби, робочі розчини методом згідно з регламентом чи методичними вказівками для такого дезінфекційного засобу.

1.14. Запаси дезінфекційних засобів зберігають у місцях, не доступних для загального користування, у сухому прохолодному приміщенні.

1.15. Усі дезінфекційні засоби і розчини мають бути з етикетками, на яких зазначають назву, концентрацію, дату виготовлення і строк придатності.

1.16. Дезінфекційні засоби і їх розчини зберігають окремо від фармпрепаратів у місцях, не доступних для дітей та осіб, які не займаються дезінфекцією.

1.17. Зберігають розчини і витримують у них предмети, що підлягають обробленню, у щільно закритих емкостях.

1.18. Не можна працювати з дезінфекційними засобами, які не мають сертифікатів (інструкцій, регламентів, методичних вказівок тощо), без зазначеної назви, дати виготовлення, строку придатності тощо.

1.19. Заборонено їсти, курити під час робіт із дезінфекції чи приготування дезінфекційних розчинів.

У приміщенні, де готують дезінфекційні розчини, заборонено зберігати харчові продукти.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед приготуванням дезінфекційних розчинів працівники зобов'язані:

- перевірити справність спеціального одягу, інших засобів індивідуального захисту і лише потім надягти їх. Спецодяг необхідно застібнути на всі гудзики, заправити рукава;
- забезпечити нормативне освітлення робочої зони;
- перевірити, чи на робочому місці розташовані лише необхідні для конкретної роботи реактиви, прилади і обладнання, та перевірити їх справність;
- прибрати сторонні предмети з робочого місця і шляхів переміщення, переконатися, чи немає на підлозі предметів, через які можна перечепитися;
- перевірити наявність засобів пожежогасіння (вогнегасник, сухий пісок);
- увімкнути загальнообмінну припливно-витяжну (місцеву витяжну) вентиляцію;

- упевнитися, що взяли необхідні для приготування дезінфекційних розчинів засоби, перевірити дати їх виготовлення та строки використання.

2.2. Перед початком роботи із дезінфекційними розчинами працівники зобов'язані:

- перевірити стан спеціального одягу, інших засобів індивідуального захисту і лише потім надягти їх;

- упевнитися, що взяли необхідні для роботи дезінфекційні розчини, перевірити дати їх виготовлення та строки використання.

2.3. Про виявлені порушення, несправності обладнання та засобів захисту повідомити безпосередньому керівнику та не починати роботу, доки їх не усунуть.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час будь-яких робіт із приготування дезінфекційних розчинів необхідно дотримуватися правил особистої гігієни.

3.2. Під час приготування дезінфекційного розчину пероксиду водню його слід додавати у воду, а не навпаки.

3.3. Переносити перексид водню слід обережно, у бутлях із кожухом або в закритій посудині, що не б'ється, не розбрикувати.

3.4. Під час приготування дезінфекційних розчинів із застосуванням легкозаймистих рідин слід дотримуватися таких вимог безпеки:

- роботу з легкозаймистими рідинами проводять лише у витяжних шафах, за вимкнених електроприладів;

- зберігають легкозаймісті рідини в закритому товстостінному скляному посуді, в металевих ящиках із кришками;

- тару, в якій готували розчини з легкозаймистих рідин, після роботи одразу ретельно промивають водою.

3.5. Під час приготування дезінфекційних розчинів із застосуванням кислот і лугів дотримуються таких вимог безпеки:

- посудини мають бути підписані, їх зберігають у захисній металевій тарі, викладеній негорючими матеріалами, яку піднімають і переносять удвох;

- переливають кислоти і луги з великих посудин у меншу за об'ємом тару вдвох за допомогою сифона і лише під місцевою витяжною вентиляцією;

- для приготування розчинів луги і кислоти переливають у воду тонким струменем, а не навпаки, під час цього безперервно помішують розчин.

3.6. Пробки в бутлях із кислотою, лугом та іншими їдкими речовинами потрібно виймати повільно, аби випустити газ.

3.7. Зливати (переливати) кислоти та луги слід за допомогою пристосувань, що запобігають розбрикуванню (наприклад ліжок із загнутими всередину краями).

3.8. Під час застосування дезінфекційних розчинів:

- використовувати засоби індивідуального захисту та працювати у спеціальному одязі;

- запобігати розбрикуванню чи потраплянню в очі та на шкіру.

3.9. Якщо виявили несправності на робочому місці, в обладнанні та засобах захисту, слід негайно зупинити роботу, вимкнути обладнання, повідомити про це безпосередньому керівнику та не продовжувати роботу без його вказівки.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Прибрати робоче місце, де готували дезінфекційні розчини. Скласти всі використані речовини у відведене для їх зберігання місце.

4.2. Посуд ретельно промити водою із мийним засобом. У цьому посуді заборонено зберігати харчові продукти, питну воду тощо.

4.3. Вимкнути припливно-витяжну (місцеву витяжну) вентиляцію.

4.4. Зняти спецодяг та інші засоби індивідуального захисту, які використовували, прибрати їх у спеціально відведене місце.

4.5. Не можна зберігати чистий (домашній) одяг разом зі спецодягом в одній шафі.

4.6. Після дезінфекційних робіт необхідно провітрити приміщення, де їх проводили, упродовж не менше 15 хв.

4.7. Вимити руки теплою водою з мийним засобом, за потреби вмити водою обличчя та промити відкриті ділянки тіла, на які могли потрапити бризки розчинів, прополоскати рот водою, по змозі обробити руки засобом для пом'якшення шкіри, після завершення робочого дня (робочої зміни) прийняти душ.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі надзвичайної ситуації (нешасного випадку, аварії, пожежі) негайно припинити роботу.

5.2. Повідомити безпосередньому керівнику та надалі керуватися його вказівками.

5.3. У разі проливання легкозаймистих рідин необхідно вимкнути електроживлення, розливу речовину засипати піском, який потім зібрати дерев'яною лопаткою і винести в безпечне місце. У випадку проливання кислоти або лугу на підлогу після того, як засинали піском, їх потрібно нейтралізувати (кислоту — негашеним вапном або кальцинованою содою, луги — розчином оцтової кислоти). Підлогу слід вимити водою і насухо витерти.

5.4. У випадку іскріння (спалахування) струмовідних частин від'єднати електрообладнання від мережі живлення та негайно повідомити безпосередньому керівнику, електрику.

5.5. Під час загоряння (пожежі) слід від'єднати електрообладнання від мережі живлення, закрити вентилялі на лініях подачі води, газу тощо, повідомити ДСНС про пожежу за телефоном «101»; негайно розпочати гасити осередок пожежі наявними засобами пожежогасіння до прибуття працівників ДСНС.

6. Заходи першої допомоги за отруєння дезінфекційними засобами

6.1. За ознак отруєння (запаморочення, утруднене дихання, нудота, біль у голові, слинотеча, сльозотеча, звуження зіниць, мимовільне скорочення м'язів) потрібно вийти на свіже повітря, прополоскати рот і носоглотку водою або 2%-вим водно-содовим розчином (чайна ложка питної соди на склянку води).

6.2. За потрапляння дезінфекційного розчину в очі довго промивати їх струменем води. Якщо є подразнення слизових оболонок очей, закапати 1–2 краплі 30%-вого сульфацилу натрію.

6.3. За потрапляння дезінфекційних засобів на шкіру промити уражену ділянку великою кількістю проточної води.

6.4. За потрапляння дезінфекційних засобів у шлунок випити кілька склянок води із 10–20 подрібненими таблетками активованого вугілля. Не викликати блювання!

6.5. У разі потрапляння кислоти на шкіру або в очі негайно змити її під сильним струменем води протягом 10–15 хв, а потім промити розчином питної соди (чайна ложка на склянку води).

6.6. За потрапляння на шкіру лугу негайно змити його під сильним струменем води протягом 10–15 хв, а потім обробити місце опіку 3–6%-вим розчином оцтової або борної кислоти (чайна ложка на склянку води), а за уражень очей лугом обробити очі 2%-вим розчином борної кислоти.

6.7. У важких випадках можливі судоми і втрата свідомості. Потерпілого кладуть так, щоб голова була нижче за тулуб (це забезпечить доступ свіжого повітря та притік крові до голови). Аби збільшити приплив крові до голови за непритомного стану, потерпілого можна покласти так: поки він лежить на спині, зігнути його праву ногу і притягнути до стегна; праву руку покласти за спину; повернути потерпілого на правий бік (права рука позаду); ліву руку зігнути, долоню покласти під щоку. Звільнити від тісного одягу. Забезпечити доступ свіжого повітря (перевірити прохідність дихальних шляхів). Можна злегка змочити обличчя холодною водою. Дати потерпілому вдихнути пари нашатирного спирту на ватній кульці; протерти скроні ватною кулькою з нашатирним спиртом. Не можна робити холодні компреси або давати пити воду. Через порушену здатність ковтати вода може потрапити в дихальні шляхи. У разі зупинки серця необхідно проводити непрямий масаж серця в поєднанні зі штучним диханням.

6.8. У всіх випадках слід звернутися по спеціалізовану допомогу та повідомити безпосередньому керівнику.

Інженер з охорони праці

Зіновій ЛАВРЕНЮК